

ΒΥΡΩΝΙΑΣ

Μεσολογγιον 16 Ὀκτωβρίου 1881.

Φίλτατε Ἀσμοδαίε,

Λέγεται, ὅτι ἀποθνήσκων ὁ Βύρων ἐν Μεσολογγίῳ ἀνέκραξεν ὅτι *έθυσίασε* τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος· τὴν περιουσίαν του, τὸν καιρὸν του, τὴν υγείαν του καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του. Ἐλησμόνησε καὶ τὴν μετὰ θάνατον *ανάπαυσίν* του. « Ἑλλάς, προσετίθει· εἴθε ἡ θυσία μου ἀποβῆ εἰς ἀγαθόν σου! » Ἀπέβη εἰς ἐριδας καὶ διαπληκτισμούς.

Ἡ ἔδρασις ἐνὸς εὐτελοῦς ἀνδριάντος αὐτῷ μετὰ ἡμισεΐας καὶ πλέον ἑκατονταετηρίδος παρέλευσιν, κατηνάλωσε τόσον χάρτην, μελάνην, φιλοτιμίαν, λέξεις, λεξίδια, τηλεγραφικὴν ταινίαν, ἀνθρακας, ὑποδήματα, γραμματόσημα καὶ εὐτελῆ ὀνόματα, ὅσα οὐδὲ ἐν κυβερνητικὸν ζήτημα ἐν τῇ βουλῇ μας.

Εἰς ὅλα τοῦ κόσμου τὰ μέρη, ὅπου τοῦ ἀρότρου αἱ αὐλακὶ δισχίζουσι τὴν γῆν εἰς δεκαπέντε καὶ ὄχι πέντε ὑφεκατομέτρων τὸ βῆθος, παρόμοιοι ἐπιχειρήσεις γίνονται ἀντικείμενον τῆς μᾶλλον *φιλοτίμου ἀμίλλης*· παρ' ἡμῖν μία τις καὶ μόνη ἐγένετο ἀντικείμενον τῆς μᾶλλον *φιλοεικίου διαμάχης*.

Ἡ πρώτη ἔρις ἦν περὶ *πρωτοβουλίας*· χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους. Δύο προεδρεῖν ὑπὸ ἠθικῶν ἢ νομικῶν προσώπων, ἐνὸς συλλόγου δηλαδὴ καὶ ἐνὸς δημοτικοῦ συμβουλίου, εἴλυσαν τοσοῦτον τὴν ἀτυχῆ αὐτὴν λέξιν πρὸς τὸ μέρος του ἐκάτερον, ὥστε ἐγένετο ῥάκος καὶ ἔχασε τὴν ἀρχικὴν σημασίαν της.

Πρωτοβουλία τὸ λεξικὸν Βαρίνου ὑποσημαίνει τὴν πρῶτην βουλήν ἐπὶ τὴν πραγμάτωσιν ιδέας τινός. Τὸ προεδρεῖον τοῦ συλλόγου « Βύρωνος » ἤθελεν αὐτὴν ἐνσάρκωσιν τῶν ἐπαιτικῶν αὐτοῦ πόνων καὶ μόχθων πρὸς ἀπομυκρῶσιν τοῦ μεγάλου ποιητοῦ· τὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Μεσολογγίου ἀνῆρχετο εἰς κεκοιναμένον ψήφισμά του καὶ ἐξελάμβανεν ὡς τὰς προκαταβληθείσας πεντακισχιλίαις δραχμῶν του καὶ τὰς μελλούσας νὰ δαπανηθῶσι διὰ τὰ ἀποκλυπτῆρια δισχιλίαις.

Ὁ δῆμαρχος Μεσολογγίου εἰς ὅλα ταῦτα ἐρήτει le milieu..le plus sale.

Δευτέρᾳ μορφῇ τῆς ἐριδος ὑπῆρξεν ἡ περὶ καθορισμοῦ τοῦ μέρους ἔνθα εἶδει νὰ στηθῆ ὁ ἀνδριάς· τὸ ἐν προεδρεῖον τῆς πόλεως ἐφρόνει ἡ· ὁ Βύρων ἐν ἔτει 1881 ἔπρεπε νὰ στρέφῃ τὰ νῶτα εἰς τὸ νοσοκομεῖον Κατζηκώστα, ν' ἀτενίζῃ τὰς εἰρκτάς τοῦ Μικρηῆ, καὶ νὰ δεικνύῃ τὸν στρατῶνα τῶν ἐπιστράτων τοῦ Τρικούπη· τὸ ἕτερον προεδρεῖον τοῦ συλλόγου ἤθελε νὰ στηθῆ φρουρὸς τῶν νεκρῶν τοῦ Ἡρώου·

ὁ κατὰ τὰ ἐπιγράμματα, *Βρετανίης ὁμότιμος, θαλασπῆ χάρμα τε μαγραμένους* νὰ λάβῃ τὴν θέσιν του μεταξὺ τοῦ ἀγροῦ μᾶστορος *Βοτσάρεως* καὶ τῶν *μαχουσαμένων πολυπληθῶν Λεωιδῶν*· ἡ πρακτικὴ δὲ ιδέα τοῦ συμβουλίου χάριν τῆς εἰρήνης ὑπεχώρησεν εἰς τὴν *ιεράν* ιδέαν τοῦ συλλόγου.

Κατόπιν ἡ φοβερωτέρᾳ ἔξαρσις τῆς δικιμάχης ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῆς ἡμέρας καὶ τὸν κανονισμὸν τῆς ἐορτῆς τῶν ἀποκαλυπτηρίων. Ὁ σύλλογος ἐν τῇ ιδέᾳ τῆς πρωτοβουλίας του, ὠρίζεν αὐτὴν προσεχῆ φθινοπωρινὴν· ἔκαμε τὰς προσκλήσεις του καὶ ὕστερον εἰδοποιεῖ τὸν *ξενοδοχον* δῆμαρχον. Οὗτος ἀπήντα: « ἔκαμες τὸν λογαρισμὸν χωρὶς ἐμέ· τὸ *ξενοδοχεῖόν* μου εἶναι καὶ θὰ ἦναι βρωμερὸν ὅλον τὸν χειμῶνα· δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ παρὰ τὸν Ἀπρίλιον. »

Καὶ ὁ Αἰτωλικὸς καὶ ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος συνεκικατο καὶ ἡ ἐπαρχικὴ καὶ ἡ καθεδρικὴ δημοσίη γνώμη συνεταράσσετο· ἡ ἰλαροτραγωδία εἶχε φθάσει εἰς τὸ non plus ultra τῆς πλοκῆς· ἔπρεπε νὰ καταφθάσῃ ὁ ἀπὸ *μηχανῆς θεός*.

Μία ἐπιστολὴ του καὶ ὁ Αἰτωλικὸς σάλος κατηναύετο· μία κἀθοδος δύο Βυρωνιδῶν καὶ ἤρχιζεν ἡ λύσις. Εὐρέθη ὅτι τὸ βρωμερὸν *ξενοδοχεῖον* ἠδύνατο νὰ ξεσκονισθῆ, νὰ σφουγγαρισθῆ, νὰ σημαϊστολισθῆ ἐκ τῶν ἐνότων μέχρι τῆς 23 Ὀκτωβρίου.

Πλὴν πῶς; διεμκρτύρετο ὁ λυπούμενος ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ῥυπαρὰν ἐμπροσθέλλαν τοῦ δῆμαρχος-ξενოდόχου· « εἶπα τὸν Ἀπρίλιον, τὸν Ἀπρίλιον! » « Ἐμπρός, ἀπῆντων οἱ σύμβουλοί του, ἐτοιμάσου! » Εἶπεθε *μπαίγνια!* ἡμείβετο ἐκεῖνος· καὶ νέκ νέφη εἰς τὸν ὀρίζοντα, ἀποδοκιμασίαι αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ συμβουλίου, παρὰίτησίς του, νέαι ἐριδες καὶ περιπλοκαί.

Καὶ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος εἶναι ὁ τρομερώτερος! Εὐτυχῶς τὴν ἐπομένην ἐφάνη κυμινομένη εἰς τὸν ἴστον τῆς δῆμαρχίας ἡ δημοτικὴ τοῦ ὑπὲρ *πρωτοβουλίας* ἀγῶνος σημαία. Αἱ ἐπιτροπκαὶ τοῦ συλλόγου ἀντικαθίστανται ὑπὸ ἐπιτροπῶν τοῦ συμβουλίου, τὸ πρόγραμμα τῆς ἐφορείας ἐκεῖνου ὑπὸ προκηρύξεως τοῦ δῆμαρχου, τὰ ἀφθονα προσκλητήρια τοῦ προεδρεῖου του ὑπὸ μεμετρημένων τῆς δημοτικῆς *μα* ἀρχῆς, καὶ ὁ *καλῶν* σύλλογος εὐρίσκειται *κεκλημένος*.

Τὰ ἀπειλητικὰ ἐκεῖνα νέφη δὲν ἐξέσπασαν. Τὸ ἔργον παρασκευῆς προβαίνει· ἀψίδες, σημαῖαι, ὑποκάμισα *καθαρά*, φανοὶ, πυροτεχνήματα, ἐσθῆτες κινουργεῖς ἐτοιμάζονται· Ἀλλ' ἂν ξεσπάσουν τὰ νέφη τοῦ οὐρανοῦ; ἂν ἀρχίσουν φθινοπωριναὶ βροχαί;

Τότε ἡ ἐπομένη μου θὰ ἦναι βραχυτέρᾳ.

Ὁ ἀρχαῖος σου

ΠΕΛΕΚΟΥΔΗΣ